

VOCABULARI UNITAT 7. Els serveis. El turisme

AGROTURISME

Activitats turístiques i d'oci realitzades en el medi rural (generalment restauració i allotjament) que complementen les rendes agràries de les explotacions. L'agroturisme implica el manteniment de l'activitat agrària de les finques. A Espanya s'està potenciant aquest tipus de turisme a través de l'arribada de fons europeus LEADER.

AUDITORIA

Examen de la situació financera d'una empresa a fi de comprovar-ne la veracitat

ECONOMIA SUBMERGIDA

Conjunt d'activitats il·legals que no es contemplen en les estadístiques oficials. Les empreses que practiquen l'economia submergida produeixen amb menors costos ja que no declaren la situació dels seus treballadors (generalment població femenina, obrers semicupats o en atur i immigrants), ni el balanç econòmic de l'empresa. Els treballadors no estan regularitzats (no hi ha contractes de treball, seguretat social...). S'obté un benefici econòmic no declarat i per tant fraudulent. Incloïx a més a més aquells serveis socialment desitjables, com els treballs extres d'un picapedrer en el que l'únic aspecte il·legal és l'evasió d'impostos.

ESTACIONALITAT TURÍSTICA

Propietat d'atracció que poseeix un espai sols durant una determinada època de l'any. Generalment són les condicions climàtiques les que determinen l'estacionalitat. Per tant, els turistes es concentren en una determinada època de l'any. Es pot combatre a partir de la creació d'una oferta alternativa al turisme dominant, ja que els seus efectes són nocius. Un exemple és el turisme de sol i platja predominant al litoral mediterrani espanyol i, sobretot, a les Illes Balears.

ESTAT DEL BENESTAR

Conjunt de polítiques consistents en la implantació d'una sèrie de serveis amb caracter universal. Aquest concepte va aparèixer al s. XX a Europa Occidental amb la idea de consolidar un sistema social de protecció. Aquests serveis tenen com a finalitat garantir unes condicions de vida adequada a la població i evitar que les persones quedin desamparades en determinades circumstàncies de caràcter problemàtic. L'estat garanteix l'accés a l'ensenyament, sanitat i els subsidis de malaltia, incapacitat, atur i jubilació.

EXCLUSIÓ SOCIAL

Situació en la qual es troben individus, grups socials o persones, marginats, arraconats, impossibilitats per trobar una funció positiva dins de la societat a la qual pertanyen

OCUPACIÓ EXTRAHOTELERA

Ocupació que utilitza places no hoteleres (apartaments, xalets, cases llogades, campings, etc.). Bona part d'aquesta ocupació pot ésser ocupació il·legal, com succeeix a les Balears.

OVERBOOKING

Excés de reserves de places sobre les realment existents. Es refereix a les places hoteleres o de qualsevol mitjà de transport.

PIB (Producte Interior Brut)

És la suma de tots els béns i serveis finals produïts en un espai econòmic durant un període de temps determinat, normalment un any, excloent el consum intermedi utilitzat en la producció.
 $PIB = Consum + Inversió + (Importacions - Exportacions)$

POBLACIÓ ACTIVA

És el conjunt de persones de 16 fins als 65 anys que subministren mà d'obra per a la producció de béns i serveis que estan disponibles i fan gestions per a incorporar-se a dita producció. Comprèn tant a la població activa ocupada com a la que està cercant treball (aturada o població activa desocupada), bé perquè ha tingut treball i està aturat, o bé perquè està cercant el seu primer treball. Queden excloses les persones que no treballen per malaltia o incapacitat física, i les que realitzen treballs domèstics sense rebre diners a canvi.

POBLACIÓ OCUPADA

Nombre de persones de 16 anys i més que han treballat de manera remunerada, com a mínim una hora durant la setmana de referència, per compte propi o d'altri, incloent-hi les persones temporalment absents que esperen la reincorporació.

PRIVATITZACIÓ

Procés pel qual una empresa de titularitat parcial o totalment pública passa a mans privades. Per exemple això va passar amb Telefónica, entre moltes altres a l'Estat espanyol.

PRODUCTE INTERIOR BRUT (PIB)

És el valor de la producció total que en un any es fa l'interior d'un país, prescindint de si les empreses són nacionals o estrangeres.

RESIDUS URBANS

Residus generats per la vida i l'activitat a les ciutats. Tenen un tractament diferenciat en funció de si són líquids (aigües residuals, que precisen depuració) o sòlids (tractats en abocadors, incineradores, plantes de compostatge, etc.)

SECTOR PRIVAT

Conjunt d'empreses d'un territori que són de propietat i titularitat privada i són gestionades per aquests, de forma individual o associada.

SECTOR PÚBLIC

Conjunt d'empreses d'un territori que són de propietat i titularitat de les administracions públiques (Estat, comunitats autònomes, ajuntaments, etc.) o que, almenys, aquestes en tenen el control efectiu mitjançant la propietat de la major part del seu capital.

SEGONA RESIDÈNCIA

Vivenda unifamiliar utilitzada una part de l'any; la seva utilització és estacional, periòdica o esporàdica i no constitueix residència habitual.

TAXA D'ATUR

Percentatge de població activa desocupada respecte del total de la població activa. Aquest indicador pot tenir diverses variants: per sexes, per trams d'edat, etc. S'obté: $\text{Població activa desocupada} \times 100 / \text{Població activa}$

TAXA D'OCUPACIÓ

Percentatge d'actius d'una població. Es tracta de la relació que existeix entre el nombre de persones que treballen i la població activa. Aquest indicador pot tenir diversos variants: per sexes, per trams d'edat, etc. S'obté: $\text{Població activa} \times 100 / (\text{Població total})$ o $(\text{la població de 16 anys i més})$ o $(\text{la població de 16-64 anys})$

TOUROPERATOR o OPERADOR TURÍSTIC

Sistema d'organitzar el turisme, sobretot l'internacional, a càrrec d'agències especialitzades que actuen com a majoristes. Cobren als països d'origen, amb la qual cosa el turista paga amb la seva moneda. Inclouen estades, visites i el viatge, obtenint així preus avantatjosos.

TRANSPORTS DISCRECIONALS

Aquell que no està sotmès a regularitat d'itineraris ni horaris prèviament determinats.

TRANSPORTS REGULARS

Aquell que s'efectua en un mitjà concret de forma regular sobre un trajecte definit, utilitzant una via determinada.

TREBALL A TEMPS PARCIAL

Desenvolupament d'un treball durant unes hores al dia, per tant inferior a la duració legal d'una jornada. Generalment es completa aquest treball amb un altre també a temps parcial. Els treballadors que s'acullen a aquests tipus de treball tenen els mateixos drets que la resta, però cobren de forma proporcional a les hores que treballen.

TREBALL A TEMPS PARCIAL

Relació laboral de caràcter estable en la qual s'acorda un temps de treball per sota de la norma habitual. Exemples: treball per hores, a mitja jornada, etc.

TURISME DE MASSES

És el més generalitzat. Es va desenvolupar als països industrialitzats a partir de 1950, i és el tipus de turisme que provoca uns efectes més considerables en diversos aspectes: econòmic, social, geogràfic i ambiental.

TURISME VERD O ECOLÒGIC

Aquell turisme responsable que procura reduir al mínim l'impacte en el medi.

TURISME ALTERNATIU

Turisme que cerca un producte alternatiu al típic de masses, normalment de sol i platja (cultural, ecològic, esportiu...).